EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 25.6.2008
COM(2008) 394 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

“Vispirms domāt par mazākajiem”
Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts "Small Business Act"

{SEC(2008) 2101}
{SEC(2008) 2102}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

"Vispirms domāt par mazākajiem"
Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts "*Small Business Act*"

1. IEVADS.

Pašlaik Eiropas Savienībā galvenais risināmais jautājums ir pārejas vadība uz ekonomiku, kas balstīta uz zināšanām. Panākumi nodrošinās konkurētspējīgu un dinamisku ekonomiku, kurā būs vairāk un labākas darbavietas un augstāka līmeņa kohēzija.

Dinamiski uzņēmēji ir īpaši izdevīgā stāvoklī, lai izmantotu globalizācijas un tehnoloģisko pārmaiņu sniegtās iespējas. Tāpēc mūsu spējas izmantot izaugsmei un inovācijām mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) potenciālu būs izšķirošas ES turpmākajai labklājībai. Mainīgajā pasaules ainā, kuru raksturo nepārtrauktas struktūras izmaiņas un pieaugošs konkurences spiediens, MVU nozīme mūsu sabiedrībā ir kļuvusi vēl lielāka, jo tie sniedz darba iespējas un ir galvenie vietēja un reģionāla mēroga labklājības nodrošinātāji. Dzīvotspējīgi MVU stiprinās Eiropu, lai tā spētu noturēties tagadējā neskaidrību pilnajā globalizētajā pasaulē.

Tādējādi MVU vajadzības ES ir likusi par pamatu Lisabonas partnerībai izaugsmei un darbavietām, īpaši pēc 2005. gada, izmantojot partnerības pieeju[1], ar kuru jau sasniegti ievērojami rezultāti. Tagad ES politikas priekšplānā uz visiem laikiem jānostiprina MVU vajadzības un ES valstu un valdību vadītāju 2000. gada sanāksmes plānus jāpārvērš par realitāti — ES jāizveido pasaules līmeņa apstākļi MVU[2].

Valstu un vietēja mēroga apstākļi, kādos darbojas MVU ļoti atšķiras, tāpat atšķiras MVU paši (ieskaitot amatniekus, mikrouzņēmumus, ģimenes uzņēmumus vai sociālās ekonomikas uzņēmumus). Tāpēc politikai, kas ņem vērā MVU vajadzības, pilnībā jāatzīst šīs atšķirības un pilnībā jārespektē subsidiaritātes princips.

2. LAIKS LIELĀM PĀRMAIŅĀM ES MVU POLITIKĀ

Termiņa vidus pārskats par ES Mūsdienīgu MVU politiku[3] no 2005. līdz 2007. gadam rādīja, ka dalībvalstis un ES ir daudz paveikušas, lai izveidotu MVU labvēlīgāku uzņēmējdarbības vidi. Komisija ir patiesi centusies mazināt birokrātiju MVU un vēl vairāk pievērsusies MVU lielākajās ES atbalsta programmās (2007. — 2013.). Dalībvalstis ir ievērojami uzlabojušas MVU uzņēmējdarbības vidi, ņemot par paraugu labākās prakses apmaiņu Eiropas Mazo uzņēmumu hartas kontekstā, kuru apstiprināja Eiropadomes sanāksmē Feirā 2000. gadā, un īstenojot 2006. gada pavasara Eiropadomes secinājumus, piemēram, par vienas pieturas

---

1 „Kopienas Lisabonas programmas īstenošana. Mūsdienīga MVU politika izaugsmes un nodarbinātības veicināšanai" - COM(2005) 551, galīgā redakcija, 10.11.2005.

2 http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/docs/charter_en.pdf.

3 "Mazo un vidējo uzņēmumu būtiskā nozīme, lai veicinātu lielāku izaugsmi un vairāk darbavietu. Termiņa vidus pārskats. Mūsdienīgās MVU politikas pārskats", COM(2007) 592, galīgā redakcija, 4.10.2007.

aģentūru izveidošanu uzņēmumu reģistrācijai, laika saīsināšanu un izmaksu samazināšanu, kas vajadzīgi uzņēmuma izveidošanai.

Turklāt ES stratēģija par labāku regulējumu[4] ir būtiska MVU, kuri kopumā būs ieguvēji, ja modernizēs un vienkāršos esošos ES tiesību aktus un izstrādās tālejošu programmu, kā līdz 2012. gadam samazināt par 25 % ES tiesību aktu radīto administratīvo slogu.

Lai gan panākts tik iedvesmojošs progress, ES arī turpmāk jāīsteno nozīmīgi pasākumi, lai atraisītu pilnu MVU potenciālu[5]. Kopumā MVU ES vēl ir mazāka produktivitāte un tie aug lēnāk nekā to līdzinieki Amerikas Savienotajās Valstīs. ASV uzņēmumi, kas izdzīvo, vidēji līdz septītajam gadam palielina darbinieku skaitu par 60 %, bet Eiropā izdzīvojušie uzņēmumi palielina darbinieku skaitu apmēram par 10 % – 20 %. MVU vēl sastopas ar tirgus neveiksmēm, kas pasliktina to, kādos apstākļus tie darbojas un konkurē ar citiem tādās jomās kā finanses (īpaši pašu kapitāls), pētījumi, inovācijas un vide. Piemēram, aptuveni 21 % MVU norāda, ka finansējuma saņemšana ir problēma[6], un daudzās dalībvalstīs šis procents mikrouzņēmumiem ir augstāks. Arī mazākam skaitam Eiropas MVU ir sekmes inovācijās, salīdzinot ar lielajiem uzņēmumiem. Situāciju pasliktina strukturālas grūtības, piemēram, trūkst vadības un tehniskās prasmes un valsts līmenī darba tirgus joprojām ir neelastīgs.

MVU lomu Eiropas ekonomikā atkārtoti atzīst augstākajā politiskajā līmenī. Eiropadome 2008. gada martā izteica spēcīgu atbalstu iniciatīvai turpmāk stiprināt MVU ilgspējīgu izaugsmi un konkurētspēju, ko nosauca par Eiropas Mazās uzņēmējdarbības aktu "*Small Business Act*" (*SBA*) un pieprasīja tā nekavējošu pieņemšanu. Vienotā tirgus pārskats[7] arī izvirza vajadzību pēc turpmākām iniciatīvām, kas vienoto tirgu labāk piemērotu mūsdienu MVU vajadzībām, lai sasniegtu labākus rezultātus un iegūtu vairāk priekšrocību. Pēdējais, bet ne mazāk svarīgais ir sabiedriskā uzklausīšana un apspriešana tīmeklī, ko veica, *SBA* sagatavošanai[8], un tā apstiprināja, ka vajadzīga spēcīga politiska iniciatīva, kas pilnībā atraisīs Eiropas MVU potenciālu. Tāpēc Komisija ir veikusi šos noteiktus pasākumus, iesniedzot Eiropas "*Small Business Act*" (*SBA*).

3. TĀLEJOŠAS MVU POLITIKAS VIRZĪŠANA: EIROPAS MAZĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTS "*SMALL BUSINESS ACT*" (*SBA*)

Eiropas *SBA* pamatā ir pārliecība, ka labākās iespējamās sistēmas izveide MVU apstākļiem pirmām kārtām un visvairāk ir atkarīga no tā, vai sabiedrība atzīst uzņēmējus. Vispārīgā sabiedrības attieksme var likt cilvēkiem sava uzņēmuma veidošanas iespēju apsvērt kā pievilcīgu un atzīt, ka MVU dod ievērojamu ieguldījumu nodarbinātības un ekonomiskās labklājības izaugsmē. Tāpēc ES jāmaina attieksme pret uzņēmēju lomu un riska uzņemšanos, kas ir MVU labvēlīgas vides izveidošanas galvenais nosacījums. Politiskajiem vadītājiem un plašsaziņas līdzekļiem jāapsveic uzņēmēji un ar tiem saistītā gatavība uzņemties risku un tiem jāsaņem administratīvs atbalsts. Labvēlība MVU jāpadara par pamatpolitiku, kas balstās uz pārliecību, ka noteikumiem jārespektē lielākā daļa to, uz kuriem tie attiecas: princips "Vispirms domāt par mazākajiem".

---

4 http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/home_en.htm.

5 „*SBA i*etekmes novērtējums ", SEC(2008) 2101.

6 ES MVU pētījums 2007. gadā: http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory_en.htm.

7 „Vienots tirgus 21. gadsimta Eiropai" COM(2007) 724 galīgā versija, 20.11.2007.

8 http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/docs/sba_consultation_report_final.pdf.

Tāpēc "Small Business Act" mērķis ir uzlabot vispārējo politisko pieeju uzņēmējdarbībai, politikas veidošanā no regulas līdz valsts dienestiem neatgriezeniski nostiprināt principu "Vispirms domāt par mazākajiem" un veicināt MVU izaugsmi, palīdzot risināt atlikušās problēmas, kas traucē to attīstībai.

SBA pamatots uz Komisijas un dalībvalstu politikas sasniegumiem, rada jauno politikas sistēmu, kas apvieno esošos uzņēmumu politikas instrumentus un īpaši pamatojas uz Eiropas Mazo uzņēmumu hartas un Mūsdienīgas MVU politikas. Lai īstenotu šo tālejošo politiku, Komisija iesaka veidot patiesu politisku partnerību ES un dalībvalstu starpā, kas ievēro subsidiaritātes un proporcionalitātes principu.

Simboliskais nosaukums „akts", kas dots šai iniciatīvai, uzsver politisko gribu atzīt MVU svarīgo lomu ES ekonomikā un pirmo reizi izveidot visaptverošu politikas sistēmu ES un dalībvalstīs, izmantojot:

- **10 principu kopumu, kas vada politikas koncepciju un īstenošanu ES un dalībvalstu līmenī. Šie principi, kas sīkāk pārrunāti 4. nodaļā, ir būtiski, lai ES līmenī pievienotu vērtību, sniegtu vienādas iespējas MVU un uzlabotu tiesisko un administratīvo vidi visā ES:**

I.	Radīt vidi, kurā uzņēmēji un ģimenes uzņēmumi var attīstīties un uzņēmējdarbība tiek atalgota.
II.	Nodrošināt, lai godīgi uzņēmēji, kas ir bankrotējuši, ātri varētu izmantot otro iespēju.
III.	Noteikumus izstrādāt saskaņā ar principu "Vispirms domāt par mazākajiem".
IV.	Valsts iestādes padarīt atsaucīgas MVU vajadzībām.
V.	Valsts politikas instrumentus pielāgot MVU vajadzībām: atvieglot MVU dalību valsts iepirkuma procedūrā un labāk izmantot valsts atbalsta MVU iespējas.
VI.	Atvieglot MVU pieeju finansējumam un attīstīt tiesisko un uzņēmējdarbības vidi, kas atbalsta laicīgi veiktus maksājumus komerciālos darījumos.
VII.	Palīdzēt MVU izmantot iespējas, ko dod vienotais tirgus.
VIII.	Veicināt MVU prasmju uzlabošanu un visa veida inovācijas.
IX.	Ļaut MVU vides problēmas pārvērst par iespējām.
X.	Rosināt un atbalstīt MVU, lai tie izmantotu tirgus izaugsmes priekšrocības.

- **jaunu tiesību aktu projektu priekšlikumi, kam pamatā ir princips "Vispirms domāt par mazākajiem":**

– Vispārīga grupālā atbrīvojuma regula par valsts atbalstu (GBER)

Šī regula, ko drīz pieņems, atbrīvos no iepriekšējas ziņošanas tās valsts atbalsta kategorijas, uz kurām jau attiecas spēkā esošās regulas jomā par atbalstu MVU, par apmācību, nodarbinātību, pētniecību un attīstību un reģionālo atbalstu un, iespējams, vēl citas atbalsta

kategorijas. Jaunā regula vienkāršos un harmonizēs spēkā esošos noteikumus par MVU un palielinās investīciju atbalsta intensitāti MVU.

– Regula par Eiropas privātā uzņēmuma statūti (EPU)

Šī regula nosaka statūtus tādam EPU, ko visās dalībvalstīs var izveidot un vadīt saskaņā ar vienotiem principiem. Komisija piedāvās arī vajadzīgos grozījumu priekšlikumus, lai nodrošinātu, ka šis jaunā tipa uzņēmums var izmantot priekšrocības, kuras rada spēkā esošā direktīva par uzņēmuma ienākuma nodokli.

– Direktīva par samazinātu PVN likmi

Šī direktīva, ko drīz iesniegs, dos dalībvalstīm iespēju piemērot samazinātas PVN likmes galvenokārt vietēji sniegtiem pakalpojumiem, kurus visvairāk sniedz MVU.

Turklāt kā *SBA* daļa tiek gatavoti šādi projekti:

– tiesību akta projekts lai turpmāk modernizētu, vienkāršotu un harmonizētu spēkā esošos noteikumus par PVN iekasēšanu, kas atvieglotu administratīvo slogu uzņēmumiem;

– Direktīvas 2000/35/EK par maksājumu kavējumiem grozījums ar mērķi nodrošināt, lai MVU laicīgi saņemtu maksu par visiem komercdarījumiem.

- **Jaunas politikas pasākumu kopums, kas īstenos minētos 10 principus atbilstoši MVU vajadzībām Kopienas un dalībvalstu līmenī.**

4. PRINCIPU PĀRVĒRŠANA PAR POLITISKU RĪCĪBU

I.	**ES un dalībvalstīm jārada vide, kurā uzņēmēji un ģimenes uzņēmumi var attīstīties un uzņēmējdarbība tiek atalgota.** **Tām labāk jārūpējas par nākamajiem uzņēmējiem, īpaši, atbalstot interesi par uzņēmējdarbību un talantu, īpaši starp jauniešiem un sievietēm, un vienkāršojot komercdarījumu nosacījumus.**

Flash Eurobarometer[9] 2007. gada aptauja par attieksmi pret uzņēmējdarbību rāda, ka 45 % eiropiešu dotu priekšroku pašnodarbinātībai, salīdzinot ASV tie ir 61 %. Tas nav mainījies daudzus gadus. Cilvēkiem Eiropā vairāk jāapzinās, ka pašnodarbinātība, iespējams, ir pievilcīgs karjeras variants un tiem jāsniedz vajadzīgās prasmes, lai plānus pārvērstu par sekmīgiem uzņēmumiem.

Izglītības sistēma un īpaši skolu mācību plāns nepievērš pietiekošu uzmanību uzņēmējdarbībai un nesniedz uzņēmējam vajadzīgās pamatprasmes. Bērni, jau izglītību sākot, var iemācīties augstu vērtēt uzņēmējdarbību.

Tā kā lēš, ka 6 miljoni mazo uzņēmumu īpašnieku nākošo desmit gadu laikā pensionēsies, tad Eiropa nevar atļauties risku zaudēt šos uzņēmumus tikai dēļ grūtībām nodot uzņēmumu un tradicionālā ģimenes uzņēmuma lomas neizpratnes dēļ. Lielāka skaita uzņēmumu nodošana

[9] http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/survey/eurobarometer_intro.htm.

nekavējoši pozitīvi ietekmētu Eiropas ekonomiku. Veiksmīga uzņēmuma nodošana saglabā vidēji vairāk darbavietu nekā rada jaunizveidotie uzņēmumi. Uzņēmumu nodošanai tāpēc jāsniedz tāds pat atbalsts kā jauna uzņēmuma izveidei. MVU un jo sevišķi ģimenes uzņēmumu, tiem raksturīgās vietējās bāzes, sociāli atbildīgās attieksmes un spējas apvienot tradīcijas ar inovāciju īpašās lomas atzīšana pasvītro uzņēmumu un ar tiem saistīto prasmju nodošanas vienkāršošanas nozīmi.

Labāk jāizmanto uzņēmējdarbības potenciāls. Uzņēmējdarbībā ilgstoši pastāv dzimumu noteiktas atšķirības, kā rezultātā sieviešu - uzņēmēju ir mazāk. Turklāt paliek neizmantots imigrantu uzņēmējdarbības potenciāls[10].

Beidzot, *SBA* jāuzskata kā iespēja uzņēmējiem pašiem dot ieguldījumu labākas uzņēmējdarbības vides radīšanā, paplašinot sadarbību un tīklus, vairāk izmantojot MVU, īpaši ģimenes uzņēmumu, kā nozīmīgu apmācības vietu uzņēmējdarbībā potenciālu un rīkojoties sociāli atbildīgi.

Īstenojot šo principu praksē:

Komisija

- veicina uzņēmējdarbības kultūru un atvieglo labākās prakses apmaiņu uzņēmumu izglītībā,
- sāk "Eiropas MVU nedēļu" 2009. gadā, kura apvienos daudzus kampaņveida pasākumus, kas notiks visā Eiropā,
- 2008. gadā sāk iniciatīvu "*Erasmus* jaunajiem uzņēmējiem", kuras mērķis ir veicināt pieredzes apmaiņu un apmācību, dodot iesācējiem uzņēmējiem iespēju mācīties no pieredzes bagātiem uzņēmējiem citās valstīs un uzlabot valodas prasmes,
- izveido uzņēmēju – sieviešu vēstnieku ES tīklu, veicinās darbaudzināšanas shēmas, lai iedvesmotu sievietes dibināt savu uzņēmumu un popularizētu uzņēmējdarbību starp sievietēm, kuras pabeigušas universitātes.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- stimulēt radošu un uzņēmējam raksturīgu domāšanas veidu jauniešu vidū, ieviešot uzņēmējdarbību kā svarīgu priekšmetu skolu mācību programmās, īpaši vispārējās vidusskolās un nodrošinot, ka to pareizi atspoguļo mācību materiālos,
- nodrošināt, lai uzņēmējdarbības nozīmi pareizi atspoguļotu skolotāju apmācībā,
- izveidot sadarbību ar uzņēmējiem, lai attīstītu uzņēmējdarbības visu līmeņu izglītības sistemātisku stratēģiju,
- nodrošināt, lai aplikšana ar nodokļiem (īpaši dāvinājuma nodoklis, dividenžu aplikšana ar nodokli un īpašuma nodoklis) nevajadzīgi nekavētu uzņēmumu nodošanu,

[10] "Kopēja imigrācijas politika Eiropai: Principi un instrumenti", COM(2008)359 galīgā redakcija, 17.6.2008.

- īstenot nododamo uzņēmumu un iespējamo jauno īpašnieku meklēšanas shēmas,
- nodrošināt darbaudzināšanu un atbalstu uzņēmumu nodošanai,
- nodrošināt darbaudzināšanu un atbalstu uzņēmējām sievietēm,
- nodrošināt darbaudzināšanu un atbalstu imigrantiem, kuri vēlas kļūt par uzņēmējiem.

II. *Dalībvalstīm* jānodrošina, lai godīgi uzņēmēji, kas ir bankrotējuši, ātri varētu izmantot otro iespēju

No uzņēmumu slēgšanas iemesliem bankrots ir apmēram 15 % gadījumu. Vidēji apmēram 700 000 MVU un apmēram 2,8 miljonus darbavietu visā Eiropā katru gadu skar bankrots[11]. ES vēl pastāv aizspriedumi attiecībā uz neveiksmīgu uzņēmējdarbību un sabiedrība pietiekami nenovērtē otro reizi uzņēmumu veidojošo uzņēmēju potenciālu. Pašlaik 47 % eiropiešu vilcinātos dot pasūtījumu uzņēmumam, kas agrāk cietis neveiksmi. Vienlaikus jauna uzņēmuma sākšanu apgrūtina garas bankrota procedūras. Vidēji laiks, kas vajadzīgs bankrota pabeigšanai, ES svārstās no 4 mēnešiem līdz 9 gadiem.

Īstenojot šo principu praksē

Komisija

- turpina veicināt otrās iespējas politiku, atvieglojot labākās prakses apmaiņu starp dalībvalstīm.

Dalībvalstis tiek aicinātas

- popularizēt pozitīvu sabiedrības attieksmi pret uzņēmējiem, kas sāk no jauna, piemēram, izmantojot sabiedrības informēšanas kampaņas,
- izvirzīt mērķi neļaunprātīgas maksātnespējas gadījumā pabeigt uzņēmuma slēgšanas juridiskās procedūras gada laikā,
- nodrošināt, lai attieksme pret otrreiz sākošajiem uzņēmējiem būtu tāda pati kā pret jaunajiem uzņēmējiem, ieskaitot atbalsta programmas.

III. *ES un dalībvalstīm* jāizstrādā noteikumi saskaņā ar principu ”Vispirms domāt par mazākajiem”, likumdošanā ņemot vērā MVU īpatnības, un jāvienkāršo pašreizējais regulējums.

Vissmagākais slogs, par ko ziņo MVU, ir administratīvo noteikumu ievērošana. Tiešām, MVU uzlikts nesamērīgs tiesiskais un administratīvais slogs salīdzinājumā ar lielajiem uzņēmumiem. Lēš, ka gadījumā, kur liels uzņēmums, izpildot normatīvo pienākumu, iztērē vienu euro uz darbinieku, mazam uzņēmumam var būt jāiztērē vidēji līdz 10 euro[12]. ES 36 % MVU ziņo, ka pēdējo divu gadu laikā birokrātija ir traucējusi to uzņēmējdarbību.

Īstenojot šo principu praksē:

Lai turpmāk regulācija atbilstu principam „Vispirms domāt par mazākajiem”,

---

11 „Pārvarot aizspriedumus par neveiksmīgu uzņēmējdarbību. Otras iespējas politika - Lisabonas partnerības izaugsmei un darbavietām īstenošana”, COM(2007) 584 galīgā versija, 5.10.2007.

12 Ekspertu grupas ziņojums „Nesamērīgā tiesiskā sloga samazināšanas modeļi MVU”, 2007. gada maijs.

Komisija:

- stiprina subsidiaritātes un proporcionalitātes principa piemērošanas protokola respektēšanas novērtējumu turpmākajās tiesību aktu un administratīvajās iniciatīvās,

- ja praktiski iespējams, noteiks to regulu un lēmumu spēkā stāšanās vienotus sākuma datumus, kuras ietekmē uzņēmumus un katru gadu publicēs paziņojumu par šādu tiesību aktu stāšanos spēkā.

Komisija apņemas un dalībvalstis tiek aicinātas:

- nodrošināt, lai politikas rezultātus sasniegtu ar minimāliem izdevumiem un slogu uzņēmumiem, ieskaitot sarežģītus/instrumentus, piemēram, savstarpēju atzīšanu un pašregulāciju vai kopregulāciju, lai sasniegtu politikas mērķus,

- stingri vērtēt turpmāko tiesību aktu un administratīvo iniciatīvu ietekmi uz MVU („MVU tests”) un , izstrādājot priekšlikumus, ņemt vērā attiecīgos rezultātus,

- apspriesties ar ieinteresētajām personām, ieskaitot MVU organizācijas, vismaz 8 nedēļas pirms katra tiesiska vai administratīva priekšlikuma iesniegšanas, kas ietekmē uzņēmumus,

- izmantot īpašus pasākumus mazajiem un mikrouzņēmumiem, piemēram, atkāpes, pārejas periodus un izņēmumus, īpaši no prasībām par informāciju vai paziņošanu un, ja vajadzīgs, citas speciālas pieejas.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- izskatīt, cik lietderīgi ir ieviest vienotus datumus un katru gadu ziņot par tiesību aktu stāšanos spēkā,

- izmantot nosacījumu elastīgumu attiecībā uz MVU, kad īsteno ES tiesību aktus, un izvairīties no „pārpilnības” noteikumu īstenošanā.

Lai uzlabotu regulācijas vidi saskaņā ar principu „Vispirms domāt par mazākajiem”,

Komisija:

- iesniegs priekšlikumus, kas mazina administratīvo slogu uzņēmumiem, kuri vajadzīgi, lai sasniegtu ES mērķi līdz 2012. gadam samazināt slogu par 25 %,

- līdz 2008. gada beigām pabeigs pilnīgu *acquis* pārbaudi un rezultātus ietvert atjaunotajā pastāvīgajā vienkāršošanas programmā, ko jāiesniedz 2009. gada sākumā. Īpašu uzmanību pievērsīs tādu priekšlikumu atrašanai, kuri var vienkāršot tiesību aktus MVU labā, konkrēti ieskaitot likumu par uzņēmējdarbību.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- **kur tas vēl nav izdarīts, nospraust mērķus, kas ir samērojami ar apņemšanos ES līmenī līdz 2012. gadam samazināt administratīvo slogu par 25 %, un tos īstenot,**

- nodrošināt, ka ātri tiek pieņemts priekšlikums par Kopienas tiesību aktu administratīvā sloga mazināšanu,

- pieņemt Kopienas priekšlikumu, kas ļaus dalībvalstīm palielināt PVN reģistrācijas slieksni līdz EUR 100 000.

IV. ES un dalībvalstīm jāveicina, lai valsts iestādes būtu atsaucīgas MVU vajadzībām, vienkāršojot MVU dzīvi tik, cik iespējams, īpaši veicinot e-pārvaldi un vienas pieturas aģentūras.

Mūsdienīgas un atsaucīgas valsts iestādes var dot lielu ieguldījumu MVU izaugsmē un panākumos, taupot to laiku un naudu un tā atbrīvojot resursus inovācijām un darbavietu radīšanai. E-pārvalde un vienas pieturas aģentūras īpaši spēj palīdzēt uzlabot apkalpošanu un samazināt izdevumus.

Pakalpojumu direktīvas īstenošana vēl turpinās un tā atvieglos dzīvi MVU un liks dalībvalstīm izveidot vienas pieturas aģentūras, samazināt apstiprināšanas shēmu skaitu un atvieglot tās un atcelt šķēršļus pakalpojumu sniegšanas attīstībai. Tā arī piedāvās iespējas veikt vairāk nekā prasīts, lai paātrinātu uzņēmumu darbības uzsākšanu.

Īstenojot šo principu praksē

Dalībvalstis tiek aicinātas

- samazināt dalībvalsts valsts iestāžu prasītās uzņēmumu reģistrācijas maksas līmeni, ņemot par paraugu ES veiksmīgākās valstis,
- turpināt darbu, lai laiku, kas vajadzīgs uzņēmuma izveidošanai, saīsinātu par vienu nedēļu, ja tas vēl nav sasniegts,
- paātrināt MVU komercdarbības sākumu, samazinot uzņēmējdarbības licenču un atļauju skaitu un tās vienkāršojot. Konkrētāk, dalībvalstis šo licenču un atļauju izsniegšanai var noteikt garāko termiņu, t.i., 1 mēnesi, izņemot gadījumus, ko attaisno nopietns risks cilvēkiem vai videi,
- atturēties pieprasīt MVU informāciju, kas iestādēm jau ir pieejama, izņemot, ja tā jāatjaunina,
- pārliecināties, ka mikrouzņēmumiem nepieprasa vairāk nekā vienu reizi trīs gados piedalīties statistikas pētījumos, par ko atbild valsts, reģiona vai vietējie statistikas biroji, ar nosacījumu, ja statistiskās un cita veida informācijas vajadzības nenosaka citādi,
- izveido kontaktpunktu, kur ieinteresētās personas var paziņot par noteikumiem un procedūrām, kuras, viņuprāt, ir nesamērīgas un/vai nevajadzīgi kavē MVU darbību,
- nodrošināt pilnīgu un laicīgu pakalpojumu direktīvas īstenošanu, ietverot vienas pieturas aģentūru izveidošanu, kur uzņēmumi elektroniskā veidā var iegūt visu attiecīgo informāciju un veikt visas vajadzīgās procedūras un formalitātes.

V. *ES un dalībvalstīm* jāpiemēro valsts politikas instrumenti MVU vajadzībām.

Tām jāizmanto L/labākās prakses kodekss, kas dod norādījumus līgumslēdzējām iestādēm par EK valsts pasūtījuma sistēmas izmantošanu, lai atvieglotu MVU dalību valsts iepirkuma procedūrās.

Lai risinātu tirgus neveiksmes jautājumus, ar kādiem MVU saskaras visā savā darbībā, tiem labāk jāizmanto iespējas, ko sniedz noteikumi par Kopienas valsts atbalstu, lai atbalstītu uzņēmumu veidošanu un stimulētu MVU.

MVU saskaras ar šķēršļiem, piedaloties valsts iepirkuma tirgū, kas veido 16 % no ES IKP, bieži vien tāpēc, ka mazākie uzņēmumi nav informēti par iespējām un tos atbaida procedūras un valsts iestādēm var būt ērtāk piešķirt dažus līgumus lieliem uzņēmumiem ar zināmu vēsturi, nevis jauniem inovatīviem uzņēmumiem. Tomēr 2005. gadā 42 % valsts iepirkuma līgumu vērtības virs ES sliekšņa piešķīra MVU[13]. Tomēr arī turpmāk jāpieliek ievērojamas pūles, lai samazinātu palikušos šķēršļus MVU piekļuvei valsts iepirkuma tirgum, īpaši pazeminot prasības, kādas piešķiršanas procedūrā uzstāda līgumslēdzējas iestādes.

Valsts atbalsts var palīdzēt MVU visā to pastāvēšanas laikā. Pašlaik MVU izmanto tikai dažas no pieejamā valsts atbalsta priekšrocībām, jo piedāvātās atbalsta iespējas bieži netiek pilnībā izmantotas. Tam ir vairāki iemesli: pirmkārt, valsts iestādes ne vienmēr MVU labā izmanto visus atbalsta mehānismus, kādus atļauj Kopienas noteikumi; otrkārt, procesi MVU bieži ir pārāk gari un sarežģīti; un ,treškārt, MVU bieži trūkst informācijas par tiem pieejamām atbalsta shēmām.

Īstenojot šo principu praksē

Komisija

- līgumslēdzējām iestādēm iesniegs brīvprātīgi pieņemtu labākās prakses kodeksu, lai veicinātu turpmāku/ iepirkumu paradumu maiņu. Tā dos norādījumus kā mazināt birokrātiju, uzlabot pārredzamību un informāciju un nodrošināt vienādas iespējas MVU,
- turpmāk atvieglos pieeju informācijai par iepirkuma iespējām, papildinot esošās ES tīmekļa vietnes, kas veltītas valsts iepirkumam, ar iniciatīvu sērijām, piemēram, paziņojumu par līgumiem, kas ir zem sliekšņa, papildus publicēšana, tiešsaistes instrumentu uzņēmējdarbības partneru meklēšanai, un palielina valsts iepirkuma prasību pārredzamību,
- publicēs norādījumus par valsts atbalstu MVU, lai popularizētu esošos atbalsta variantus.

Dalībvalstis tiek aicinātas

- izveidot elektroniskus portālus, lai paplašinātu pieeju informācijai par valsts iepirkuma iespējām, kas ir zem ES sliekšņa,

[13] http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/docs/SME_public_procurement_Summary.pdf.

- rosināt līgumslēdzējas iestādes, ja iespējams, sadalīt līgumus daļās un vairāk popularizēt iespējas kļūt par apakšuzņēmējiem,
- atgādināt līgumslēdzējām iestādēm to pienākumu izvairīties no nesamērīgām kvalifikācijas un finansiālajām prasībām,
- rosināt konstruktīvu dialogu un savstarpēju sapratni MVU un lielo uzņēmumu starpā, izmantojot tādus pasākumus, kā informēšana, apmācība, monitorings un labas prakses apmaiņa,
- valsts atbalsta politiku novirzīt uz MVU vajadzībām, ietverot labāk piemērotu pasākumu izstrādāšanu.

VI. *ES un dalībvalstīm* jāatvieglo MVU pieeja finansēm, īpaši riska kapitālam, mikrokredītam un mezanīnkapitālam, un jāizveido tiesiskā un uzņēmējdarbības vide, kas atbalsta laicīgi veiktus maksājumus komercdarījumos.

Pieeja atbilstošam finansējumam var radīt galvenās grūtības uzņēmējiem un MVU, kam bažu sarakstā tā ir nākošā pēc administratīvā sloga. Tā ir, neraugoties uz ES valsts atbalstu, piemēram, Konkurētspējas un Inovāciju pamatprogrammu (*CIP*), kas dod vairāk nekā 1 miljardu, lai atbalstītu MVU pieeju finansējumam, no kura ievērojamu summu pārvalda EIB grupa. Līdz 2013. gadam kohēzijas politika dos apmēram 27 miljardus, kas nepārprotami paredzēti MVU atbalstam. Apmēram 10 miljardus piesaistīs no finansēšanas pasākumiem, ietverot JEREMIE, un apmēram EUR 3,1 miljonu no pašu kapitāla. Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai arī atbalsta MVU, cita starpā popularizējot uzņēmējdarbību un veicinot lauku rajonu ekonomisko daudzveidību.

Izvairīšanās no riska bieži liek investoriem un bankām atteikties no uzņēmumu finansēšanas to darbības sākumposmā un agrīnās izaugsmes stadijās. Iespējamās tirgus neveiksmes MVU finanšu nodrošināšanā jāuzrāda un jālabo, lai attīstītu Eiropas riska kapitāla tirgu, uzlabotu MVU pieeju mikrokredītam un mezanīnkapitālam un jāattīsta jauni produkti un pakalpojumi. Turklāt pieprasījuma jomā daudziem uzņēmējiem vajadzīgs padoms par alternatīviem finansēšanas veidiem raksturīgajām priekšrocībām un trūkumiem, un par to, kā izklāstīt savus ieguldījumu projektus iespējamajiem finansētājiem.

Turklāt MVU parasti ir vāja kapitāla ieguldījumu pozīcija, kuru vēl pasliktina tas, ka Eiropā parasti maksājumi tiek kavēti. Faktiski, atkarībā no valsts, MVU var būt jāgaida vidēji no 20 līdz 100 dienām, līdz kamēr to rēķinus apmaksā. Viens no četriem bankrotiem notiek maksājumu kavējumu dēļ. Tas izraisa 450 000 darbavietu un EUR 25 miljardu zaudējumu katru gadu.

Komisija piekrīt Eiropas Investīciju bankas grupas (EIB un EIF) novērtējumam, ka turpmāk jāuzlabo MVU pieeja finansējumam un tāpēc apsveic grupas centienus 2008. gadā modernizēt esošo piedāvājumu, vienkāršot izmantošanu un paplašināt izmantošanas jomu. Komisija silti apsveic EIB grupas nodibināto jauno "mikrofondu", kura sākumkapitāls ir apmēram EUR 40 miljonu (no kuriem EUR 16 miljonu būs no EIB), lai atbalstītu Komisijas ārpus banku mikrofinanšu iestāžu jaunās mikrokredīta iniciatīvas sistēmu. Komisija arī izsaka atzinību EIB par tās plānu izveidot mazākajiem MVU paredzētu mezanīnkapitāla finansēšanas sistēmu un īpašus riska dalīšanas finanšu instrumentus ar komercbankām, kas

pielāgoti ātri augošo inovatīvo MVU un uzņēmumu ar vidēji lielu kapitālu vajadzībām, kas risinās atklātās tirgus neveiksmes.

Īstenojot šo principu praksē

Komisija

- novērtēs iespējas ieviest privātā izvietojuma režīmu, ar ko paredz atvieglot pārrobežu investīcijas Eiropas pašu kapitāla tirgus stiprināšanai,
- piedāvās dalībvalstīm palīdzību kvalitatīvu programmu, kas sagatavo ieguldījumu saņemšanai, izveidošanai.

Dalībvalstis tiek aicinātas

- izstrādāt finansēšanas programmas, kas pārvar finansēšanas atšķirības starp EUR 100 000 un EUR 1 miljonu, konkrēti ar instrumentiem, kas apvieno aizdevuma un pašu kapitāla īpašības, vienlaikus ievērojot noteikumus par valsts atbalstu,
- novērst regulatīvos un nodokļu šķēršļus, kas neļauj investēt pašu kapitālu vienotajā tirgū ar tādiem pašiem noteikumiem kā vietējos fondus,
- nodrošināt, lai uzņēmumu ienākumu aplikšana ar nodokli rosinātu investīcijas,
- MVU atbalstam pilnībā izmantot kohēzijas politikas programmās un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai pieejamo finansējumu.

VII. *ES un dalībvalstīm* jārosina MVU vairāk izmantot iespējas, ko piedāvā vienotais tirgus, īpaši uzlabojot vienotā tirgus politikas vadību un informāciju par to, ļaujot labāk pārstāvēt MVU intereses standartu izstrādāšanā un atvieglojot MVU pieeju patentiem un preču zīmēm.

Vienotais tirgus garantē uzņēmumiem pieeju plašam kopējam tirgum, kur vairāk nekā 500 miljoni patērētāju darbojas pēc vienotiem noteikumiem. Vienkāršošana, kas aizvieto 27 dažādas valstu noteikumu sistēmas ar vienu ES vienotā tirgus noteikumu sistēmu, ir īpaši izdevīga MVU. Labi funkcionējošs vienotais tirgus radīs konkurences vidi, kas ļaus MVU labāk izmantot globalizāciju, pavērs jaunas iespējas zināšanām un inovācijām. Pašlaik MVU tomēr pilnībā neizmanto vienotā tirgus piedāvātās iespējas, galvenokārt tāpēc, ka trūkst informācijas par uzņēmējdarbības iespējām un citās dalībvalstīs spēkā esošajiem noteikumiem, kā arī valodu prasme ir nepietiekama. Izmaksas un risks, kas saistās ar darbību dažādu valstu tiesiskajās sistēmās, bieži kavē uzņēmumus paplašināt savu darbību ārzemēs.

MVU var daudz iegūt no valsts atbalsta, kas izpaužas kā konsultācijas vai tīkla veidošanas pakalpojumi, ieskaitot palīdzību MVU aizstāvēties pret negodīgu komercpraksi. Konkrēti Eiropas uzņēmumu tīkls, *Enterprise Europe network*[14], ko nesen izveidoja Komisija cita starpā var palīdzēt MVU informējot un konsultējot par vienotā tirgus piedāvātajām iespējām.

Turklāt MVU jāvar pilnībā piedalīties standartu izstrādē un jābūt iespējai tiem atbilstoši piekļūt, ieskaitot sertifikācijas procesu.

[14] http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/.

Beidzot, lai uzsvērtu intelektuālā īpašuma tiesības (IĪT) nozīmi MVU, Komisija turpina darbu pie efektīvas, ekonomiski izdevīgas, augstas kvalitātes un juridiski drošas Eiropas līmeņa patentu sistēmas, ietverot juridiski drošu Kopienas patentu sistēmu un ES mēroga Patentu jurisdikciju.

Īstenojot šo principu praksē

Komisija

- nodrošina, lai MVU izmantotu tagadējās tirgus atvēršanas politikas priekšrocības, apkopojot informāciju par vienotā tirgus darbību, vairāk izmantojot tirgus un nozaru monitoringu, lai tirgus neveiksmes tiktu atrastas un risinātas, ja ekonomiskais ieguvums ir lielāks,

- iesniedz rīcības plānu 2008. gadam, lai veicinātu savstarpēji savietojamu elektronisko parakstu un e-autentifikāciju (elektroniskās identitātes) ieviešanu un 2009. gada otrajā ceturksnī sāks pasākumus, kas aptver visas ieinteresētās personas, tādējādi atvieglinot pārrobežu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, lai MVU varētu piedalīties pasaules preču apritē,

- palielina ES finansiālo atbalstu (līdz EUR 1 miljonam 2008. gadā un EUR 2,1 miljonam no 2009. gada) MVU dalības veicināšanai un to interešu aizstāvībai standartizācijā un MVU informētības uzlabošanā par Eiropas standartiem un to izmantošanā,

- padarīs Kopienas preču zīmju sistēmu pieejamāku, konkrēti, ievērojami samazinot maksu par Kopienas preču zīmi, tā ir daļa no Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (*OHIM*) finansiālās perspektīvas visaptverošā risinājuma,

- rīkosies, lai novērstu patērētāju aizsardzības noteikumu sadrumstalotību, lai MVU būtu vieglāka pārrobežu tirdzniecība, ieskaitot administratīvā sloga samazināšanu.

Eiropas standartu iestādes tiek aicinātas

- cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm un Komisiju, pārskatīt uzņēmējdarbības modeli, lai samazinātu izmaksas par pieeju standartiem, sākot ar standartiem, kas izstrādāti ES tiesību aktu un politikas atbalstam,

- izveidot vienu vai vairākus „MVU palīdzības dienestus”, ko koordinē ar MVU asociāciju pārstāvjiem,

- sistemātiski publicē fragmentus no Eiropas standartiem, ieskaitot normatīvo atsauču sarakstus, bez pieejas ierobežojuma un dažādās valodās.

Dalībvalstis tiek aicinātas

- nodrošināt pareizu savstarpējās atzīšanas principa pielietojumu,
- pastiprināt SOLVIT[15] problēmu risināšanas sistēmu, lai nodrošinātu, ka problēmas saistībā ar vienoto tirgu var atrisināt neformāli, ātri un praktiski,
- rosināt valsts standartu birojus pārskatīt to uzņēmuma modeli, lai samazinātu izmaksas par pieeju standartiem,
- nodrošina, ka standartizācijas komiteju sastāvs ir taisnīgs,
- aicina valsts standartu birojus kopā ar Eiropas standartu organizācijām popularizēt un rīkot informācijas kampaņas, lai rosinātu MVU labāk izmantot standartus un dot atsauksmes par to saturu,
- nodrošināt MVU konsultāciju dienestus, ieskaitot atbalstu aizstāvībai pret negodīgu komercpraksi.

VIII. *ES un dalībvalstīm* jāveicina MVU prasmju uzlabošana un visa veida inovācijas

Tām jārosina MVU investīcijas pētījumos un MVU dalība pētījumu un attīstības atbalsta programmās, starptautiskos pētījumos, uzņēmumu kopu veidošanā un intelektuālā īpašuma aktīvā vadībā.

Vairāk nekā 60 % uzņēmumu, kas atsaucās konsultācijās, uzskata, ka skolas nedod prasmes, kādas vajadzīgas uzņēmējam un darbiniekiem. Šis rezultāts izceļ sabiedrības vajadzību sniegt jauniešiem būtiskas prasmes, piemēram, lasīšanu, rakstīšanu, dabas zinātnes zināšanas, vadību, tehniskās, IKT un valodu prasmes un ļaut tiem būt radošiem. MVU īpaši cieš no kvalificēta darbaspēka trūkuma jauno tehnoloģiju jomā. Tālab jāīsteno Eiropas pamatprincipu kopums par galvenajām prasmēm mūžizglītībā[16], kura mērķis ir dot vajadzīgās pamatprasmes visiem jauniešiem.

Eiropas kohēzijas politika no 2007. – 2013. gadam ar apmēram EUR 13,5 miljoniem atbalsta pasākumus, kas veicina darbinieku, uzņēmēju un uzņēmumu pielāgošanās spējas. Ievērojama daļa šīs summas ir tieši paredzēta MVU. Turklāt lēš, ka atbalsts pašnodarbinātības sākšanai un uzņēmumu veidošanai kopā būs EUR 2,8 miljardi. Pēdējais, bet ne mazāk svarīgais — Komisija izstrādā pārskatu par nākotnē ES vajadzīgajām prasmēm.

Ar prasmju trūkumu saistīts arī neizmantotais pētījumu un inovāciju potenciāls. Tikai apmēram 3 no 10 ES MVU 2007. gadā norādīja, ka tiem ir jauni ražojumi vai ienākumi no jauniem ražojumiem. Tāpēc ir svarīgi labāk integrēt MVU pētniecības sabiedrībā un veicināt saites starp universitātēm un MVU.

Vēl jārosina MVU aktīva intelektuālā īpašuma vadība, piemēram, atļaujot e-rēķinu un e-pārvaldes izmantošanu.

---

15 http://ec.europa.eu/solvit/site/index_en.htm.

16 Komisijas Ieteikums par pamatprasmēm mūžizglītībā 18.12.2006.

Īstenojot šo principu praksē

Komisija

- turpinās paplašināt mācekļu mobilitātes veicināšanas shēmu, kas ir daļa no *Leonardo Da Vinci* programmas 2010. gadam,

- atbalsta tiešsaistes e-prasmju un karjeras portāla veidošanu ieinteresētajām personām 2008. gadā, kurš ļaus uzņēmumiem pašiem novērtēt savas e-prasmju vajadzības un atrast, kā veidot karjeras un celt darbinieku kvalifikāciju, un 2008. gadā tiešsaistē publicēs e-uzņēmumu rokasgrāmatu, kas palīdzēs MVU pašiem noteikt savas e-uzņēmuma vajadzības,

- turpinās darbu, lai vienkāršojot, uzlabojot informāciju un palielinot finansējuma likmes, optimizētu MVU dalību pētniecības un attīstības 7. pamatprogrammā (*FP7*),

- rosina MVU izaugsmi, nodrošinot, ka MVU dalība *FP7* projektā var saglabāt MVU attieksmes priekšrocības visu projekta darbības laiku, pat ja šajā periodā uzņēmums pārsniedz MVU griestus,

- vienkāršos noteikumus par valsts atbalstu, lai dalībvalstis atbalstītu pētījumus, attīstību un inovācijas, īpaši izmantojot vispārīga grupālā atbrīvojuma regulu,

- veicina ātri augošu uzņēmumu rašanos, atbalstot MVU pētījumu un inovāciju jaudas, galvenokārt izmantojot lielāku valsts programmu un iniciatīvu koordināciju,

- apspriežoties ar dalībvalstīm, izveidos klasteru stratēģiju, ieskaitot iniciatīvas, lai rosinātu klasteru starptautisku sadarbību, atvieglojot klasteru pieeju jauniem tirgiem un veicot pasākumus, lai rosinātu lielāku MVU dalību inovatīvos klasteros,

- centīsies atbalstīt MVU dalību zināšanu nodošanā, daļēji izmantojot izmēģinājuma projektu, lai palīdzētu finansēt intelektuālā īpašuma komercializāciju,

- rosinās MVU aktīvu dalību Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (*EIT*) darbā, lai tie izmantotu *EIT* atbalstītās zināšanu nodošanas priekšrocības.

Dalībvalstis tiek aicinātas

- rosināt MVU centienus iziet starptautiskā arēnā un kļūt par strauji augošiem uzņēmumiem, ieskaitot dalību inovatīvos klasteros,

- veicināt MVU attīstību pētniecības un inovāciju jomā, izmantojot, piemēram, atvieglotu pieeju valsts pētniecības infrastruktūrām, pētniecības un attīstības dienestus, kvalificētu darbinieku pieņemšanu darbā un apmācību, kā atļauj jaunā Kopienas pamatprogramma par valsts palīdzību pētniecībai, attīstībai un inovācijai,

- veido valsts pētniecības programmas, kuras ir savstarpēji izdevīgas MVU no citām dalībvalstīm un dod ieguldījumu MVU pieejai starptautiskam pētniecības darbam, piemēram, izmantojot apvienotas programmas,

- nodrošina, lai kohēzijas politikas programmas īstenošana MVU ļautu viegli piekļūt

finansējumam, kas saistīts ar uzņēmējdarbību, inovāciju un zināšanām,

- atbalsta uzņēmumu elektroniskâs identitātes izstrādāšanu, lai varētu izmantot e-rēķinus un e-pārvaldes darījumus,

- rosina uzņēmumus, īpaši MVU un citas ieinteresētās personas, ieskaitot valsts iepirkuma iestādes, piedalīties pasākumos, kas veicina vadošā tirgus iniciatīvas ātru īstenošanu.

IX. *ES un dalībvalstīm* jāļauj MVU pārvērst vides problēmas par iespējām.

Vairāk jāinformē, jādod ekspertīzes un finanšu ieguldījumi, lai pilnā apjomā tiktu izmantoti jaunā "zaļā" tirgus iespējas un palielinātu energoefektivitāti, daļēji — izmantojot vides vadības sistēmas MVU.

Klimata pārmaiņas, enerìçtisko resursu trūkums un ilgspējīga attīstība ir MVU galvenās problēmas, tiem jāpieņem stabilāka ražošana un uzņēmuma modeļi. Pieprasījums pēc videi draudzīgiem ražojumiem un pakalpojumiem arī paver ceļu jaunām uzņēmējdarbības iespējām.

Tikai 29 % MVU ir veikuši kādus enerģijas vai izejvielu taupīšanas pasākumus (salīdzinājumā ar 46 % lielo uzņēmumu) Tikai 4 % MVU ir pietiekoša energoefektivitātes sistēma, salīdzinot ar 19 % lielo uzņēmumu. MVU īpaši ietekmē enerģijas un izejvielu cenu kāpums un paredzamās klimata pārmaiņas un tiem jāpalielina to efektivitāte un spēja pielāgoties šīm problēmām, lai pārvērstu tās par iespējām.

Īstenojot šo principu praksē

Komisija

- atvieglo MVU pieeju ekoloģijas revīzijas un vadības shēmai (*EMAS*), izmantojot vieglākas vides procedūras, samazinātas maksas un iespēju reģistrēt klasterus,

- finansē vides tīklu un energoefektivitātes ekspertus Eiropas uzņēmumu tīklā, kas konsultē par ekoloģiski efektīvām darbībām, tirgus potenciālu un efektīvāku operāciju finansēšanas iespējām īpaši MVU,

- attīsta jaunas atbalsta formas inovatīvu uzņēmumu veidošanai un MVU ekoloģijas inovāciju jomā, ar mērķi atvieglot pieeju tirgum, tehnoloģiju nodošanu, standartu izmantošanu un pieeju finansējumam, saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem par valsts atbalstu.

Dalībvalstis tiek aicinātas

- stimulēt ekoloģiski efektīvus uzņēmumus un ražojumus (piemēram, nodokļu stimulēšanas shēmas un subsīdiju prioritātes ilgspējīgu uzņēmumu finansēšanai) saskaņā ar Kopienas norādījumiem par valsts atbalstu vides aizsardzībai un izmantot vienkāršotu pieeju GBER izveidotajam MVU vides atbalstam,

- pilnībā izmantot apmēram EUR 2,5 miljardus, ko piešķir kohēzijas programmas ekoloģiski draudzīgu ražojumu atbalstam un procesiem MVU.

X.	***ES un dalībvalstīm* jāatbalsta un jārosina MVU izmantot tirgus izaugsmes ārpus ES priekšrocības, īpaši konkrētam tirgum paredzēta atbalsta un uzņēmēju apmācības pasākumus.**

Tikai 8 % Eiropas MVU ziņo par apgrozījumu no eksporta (7 % mikrouzņēmumu ziņoja par eksportu), kas ir ievērojami mazāk nekā attiecīgais skaitlis lieliem uzņēmumiem (28 %). Turklāt tikai 12 % vidusmēra MVU izejvielu tiek iepirktas ārzemēs.

Ātri augošie tirgi daudziem Eiropas MVU piedāvā neizmantotas iespējas. Konkrēti, nesenā ES paplašināšanās radīja nozīmīgas uzņēmējdarbības iespējas uzņēmumiem no "vecajām" un "jaunajām" dalībvalstīm. Tas rāda cik svarīgi ir pilnībā izmantot tirgus iespēju potenciālu ES kandidātvalstīs un kaimiņu sadarbības programmas dalībvalstīs.

Šķēršļi tirdzniecībai vairāk ietekmē MVU, nekā lielākos uzņēmumus, jo MVU ir ierobežoti resursi un mazākas spējas neitralizēt risku, īpaši darbojoties tirgos, kur ir sīva konkurence. Lai varētu piekļūt šiem tirgiem, MVU jāpalīdz iegūt informāciju par iespējamiem partneriem un to tirgu atklāšanu. Tiem jāpalīdz arī pārvarēt kultūras atšķirību radītos šķēršļus uzņēmējdarbībai un atšķirības regulatoriskajā un tiesiskajā vidē.

Lai palīdzētu MVU pilnībā izmantot globalizācijas piedāvāto iespēju priekšrocības, īpaša uzmanība jāpievērš pieejas uzlabošanai iepirkuma tirgiem un intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanas nodrošināšanai, godīgas konkurences nodrošināšanai, kā arī tirgus pieejas atvieglošanai.

Īstenojot šo principu praksē

Komisija

- izveidojusi tirgus pieejas komandas galvenajos eksporta tirgos, kur apvienojas dalībvalstu tirdzniecības padomnieki un ES uzņēmumu organizācijas, kas palīdz uzlabot MVU informētību par šķēršļiem tirdzniecībai ārpus ES tirgos,

- aktīvi centīsies atvērt trešo valstu tirgus, īpaši attīstītajās un visvairāk progresējušās jaunattīstības valstis, izmantojot PVO sarunas un divpusējus nolīgumus,

- īpaši centīsies atvērt ārpus ES valstu iepirkuma tirgus, kam jānoved pie savstarpēji izdevīgas sadarbības, izmantojot divpusējas un daudzpusējas sarunas (PTO valsts iepirkuma nolīgums), īpaši ar strauji augošām valstīm,

- veicinās tirdzniecības atvieglošanu PTO kontekstā un divpusējās sarunās,

- turpinās atvieglot ES MVU pieeju kandidātvalstu un citu kaimiņu sadarbības programmas dalībvalstu tirgiem, īpaši izmantojot *Eiropas uzņēmumu tīklu* un šajās valstīs popularizējot principu „Vispirms domāt par mazākajiem", ieskaitot labas prakses apmaiņu, kam pamatā Eiropas Mazo uzņēmumu harta un *SBA,*

- paredz 2009. gadā izveidot Eiropas uzņēmumu centrus izvēlētajos tirgos, sākot ar Indijas un Ķīnas strauji augošajām ekonomikām,

- paredz sākt programmu „Vārti uz Ķīnu”, kuras mērķis ir izveidot izpildpersonāla mācību programmu Ķīnā, lai līdz 2010. gadam Eiropas MVU varētu kļūt konkurētspējīgāki Ķīnas tirgū.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- rosināt lielos uzņēmumus apmācīt MVU, lai ievestu tos starptautiskajos tirgos.

5. *SBA* UN VADĪBAS ĪSTENOŠANA

Kopš Komisija 2007. gada oktobrī sāka izstrādāt “*Small Business Act*”, šī ideja Eiropai ir devusi daudzas cerības. Tā kā to plaši atbalsta valdības līmenī, Eiropas Parlamentā un MVU, ir svarīgi to pilnībā īstenot. Tas prasa Komisijas un dalībvalstu pilnīgu politisko iesaistīšanos. Tāpēc, lai pamatotu MVU atjaunotu ieguldījumu, Komisija aicina Eiropas Padomi apsveikt un atbalstīt Eiropas “*Small Business Act*”, pieņemt 10 principus un piedalīties ieteikto pasākumu īstenošanā. Turklāt Komisija aicina Padomi un Parlamentu nekavējoties pieņemt saistītos tiesību aktu priekšlikumus.

SBA pilnībā jāiekļauj Izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā, lai nodrošinātu tā efektīvu īstenošanu un būtu iespējams to regulāri atjaunot atkarībā no rezultātiem. Tāpēc dalībvalstis tiek aicinātas izmantot Lisabonas cikla atjaunošanu, ko plāno 2008. gada beigās, lai ietvertu *SBA* savās valsts reformu programmās un to ikgadējos īstenošanas ziņojumos. Dalībvalstis var ņemt par paraugu klāt pievienoto ES labâkâs prakses pārskatu un Komisija turpinās atbalstīt labâkâs prakses apmaiņu.

Komisija novērtēs *SBA* īstenošanas progresu un sākot ar 2008. gadu regulāri ziņos par to Izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas kontekstā. Tas ļaus Eiropas Padomei pārskatīt sasniegto MVU politikas jomā Kopienas un dalībvalstu līmenī un izdarīt vajadzīgos secinājumus.

Pielikums. Labas prakses apmaiņa MVU politikā

Pierādījies, ka labas prakses apmaiņa MVU politikā ir noderīgs instruments, lai īstenotu Lisabonas stratēģiju izaugsmei un nodarbinātībai. Kopš 2000. gada Komisija ir vākusi dažādu jomu labas prakses piemērus. Savāktie piemēri atrodami **Eiropas Mazo uzņēmumu hartas** katalogā tiešsaistē:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/gp.

Eiropas uzņēmumu balva ir atzinums par izcilību reģionālās uzņēmējdarbības popularizēšanā un apbalvo izcilas iniciatīvas. Labas prakses apkopojums uzņēmējdarbības popularizēšanai atrodams šeit:

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/smes/awards/download/compendium_2007_en_lowres.pdf.

Šajā pielikumā doti daži labas prakses piemēri dalībvalstīs, kuri var kalpot par paraugu *SBA* īstenošanai.

1. princips	**Radīt vidi, kurā uzņēmēji un ģimenes uzņēmumi var attīstīties un uzņēmējdarbība tiek atalgota**
	Saksijas-Anhaltes iniciatīvas tīkls, Vācija
	Tīmekļa vietne: www.impuls-netzwerk.de
	Jauniešu uzņēmumu un uzņēmējdarbības stratēģija Velsā, Apvienotajā Karalistē
	Tīmekļa vietne: http://www.projectdynamo.co.uk; www.becauseyoucan.com.
	Cap'Ten, esi sava projekta kapteinis, Beļģija
	Tīmekļa vietne: www.ichec-pme.be
	Emax – Ziemeļvalstu apmācību nometne jaunajiem uzņēmējiem, Zviedrija
	Tīmekļa vietne: www.emaxevent.com, www.startcentrum.se
	Uzņēmumu laipnības nedēļa, Austrija
	Tīmekļa vietne: www.kinderbusinessweek.at
	Uzņēmējdarbības dienas: *Emprendemos Juntos* – mēs visi esam uzņēmēji, Spānija
	Tīmekļa vietne: www.emprendemosjuntos.es
	Uzņēmējdarbības kultūras attīstība sieviešu vidū, Rumānija
	Tīmekļa vietne: www.animmc.ro
2. princips	**Nodrošināt, lai godīgi uzņēmēji, kas ir bankrotējuši, ātri varētu izmantot otro iespēju**
	Attīstības programma, kas sagatavo kontrolētu paaudžu maiņu MVU, Somija
	Tīmekļa vietne: www.te-keskus.fi, www.yrityssuomi.fi
	Uzņēmuma ātrāka veidošana pēc bankrota, Dānija
	Tīmekļa vietne: www.naec.dk
	Palīdzība grūtībās nokļuvušiem pašnodarbinātajiem un uzņēmumu īpašniekiem, Beļģija
	Tīmekļa vietne: www.beci.be
3. princips	**Noteikumus izstrādāt saskaņā ar principu "Vispirms domāt par mazākajiem"**
	Sabiedriskās apspriešanas tīmekļa vietne "Teeme koos", Igaunija
	Tīmekļa vietne: www.osale.ee; www.riigikantselei.ee; www.valitsus.ee
	Vietēja līmeņa atbalsta pakalpojumu MVU īstenošana, izmantojot vienas

	pieturas aģentūras, Slovēnija
	Tīmekļa vietne: www.japti.si
	Noteikumu saraksts pārbaudei, Apvienotā Karaliste
	Tīmekļa vietne: www.businesslink.gov.uk
	Y4 Komiteja, Somija
	Tīmekļa vietne: www.y4.fi
4. princips	**Valsts iestādes padarīt atsaucīgas pret MVU vajadzībām**
	Beļģijas sociālās jomas e-pārvaldes programma MVU, Beļģija
	Tīmekļa vietne: www.ksz-bcss.fgov.be
	Vienotas reģistrācijas vietas uzņēmējiem, Čehija
	Tīmekļa vietne: www.mpo.cz
	Vienas pieturas aģentūra uzņēmējiem, Vācija
	Tīmekļa vietne: www.one-stop-shop-trier.de
	Mikrouzņēmumu vadības centrs ekonomiskajām un finanšu atskaitēm, Francija
	Tīmekļa vietne: www.artifrance.eu
	Valsts informācijas portāls mazajiem uzņēmumiem, Francija
	Tīmekļa vietne: pme.service-public.fr
	CORE – Uzņēmumu reģistrācija tiešsaistē, Īrija
	Tīmekļa vietne: www.cro.ie
	Projektu ātrs sākums, Malta
	Tīmekļa vietne: www.mcmpgov.mt
	Uzņēmumu reģistrs tiešsaistē, Nīderlande
	Tīmekļa vietne: www.bedrijvenloket.nl
	KSU – valsts pakalpojumu tīkls MVU, Polija
	Tīmekļa vietne: www.euroinfo.org.pl, www.ksu.parp.gov.pl
	Uzņēmums tiešsaistē, Portugāle
	Tīmekļa vietne: www.portaldaempresa.pt
	Vienas pieturas aģentūras MVU (*VEM*), Slovēnija
	Tīmekļa vietne: www.japti.si
	Centrālais valsts pārvaldes portāls, Slovākija
	Tīmekļa vietne: www.telecom.gov.sk
	Alga-tīmeklī pakalpojums mazajiem uzņēmumiem, Somija
	Tīmekļa vietne: www.palkka.fi
5. princips	**Valsts politikas instrumentus pielāgot MVU vajadzībām: atvieglot MVU dalību valsts iepirkuma procedūrā un labāk izmantot valsts atbalsta MVU iespējas**
	e-iepirkuma portāls, Luksemburga
	Tīmekļa vietne: http://www.marches.public.lu, http://www.mtp.public.lu
6. princips	**Atvieglot MVU piekļuvi finansējumam un attīstīt juridisku un uzņēmējdarbības vidi, kas atbalsta laicīgi veiktus maksājumus komerciālos darījumos**
	Sākuma un pašu kapitāla programma, Īrija
	Tīmekļa vietne: www.enterprise-ireland.com
	Aizdevumi mazajiem uzņēmumiem ar procentu atmaksu, Kipra
	Tīmekļa vietne: www.bankofcyprus.com
	Valsts fondu fonds riska kapitāla nozarē, Latvija
	Tīmekļa vietne: www.lga.lv
	Mikrokredītu programma sievietēm uzņēmējām un uzņēmumu īpašniecēm,

	Spānija
	Tīmekļa vietne: www.ipyme.org
7. princips	**Palīdzēt MVU izmantot iespējas, ko dod vienotais tirgus**
	Portāls uzņēmumiem un eksportam, Čehija
	Tīmekļa vietne: Businessinfo.cz
	Kompetences tīkls Nīderlande/ Ziemeļreina Vestfālija *INTER-NED*, Vācija
	Tīmekļa vietne: www.inter-ned.info
	Sabiedrības informēšana par standartizāciju, Lietuva
	Tīmekļa vietne: www.lsd.lt
	CETMOS —— Centrāleiropas preču zīmju novērošanas dienests, Austrija
	Tīmekļa vietne: www.cetmos.eu
8. princips	**Veicināt MVU prasmju uzlabošanu un visa veida inovācijas**
	Valsts e-uzņēmuma stratēģija, Īrija
	Tīmekļa vietne: www.entemp.ie
	Inovāciju vadība, Ungārija
	Tīmekļa vietne: www.chic.hu
	Valsts inovāciju fonds, Bulgārija
	Tīmekļa vietne: www.sme.government.bg
	Grieķijas tehnoloģiju klasteru iniciatīva, Grieķija
	Tīmekļa vietne: www.htci.gr
9. princips	**Padarīt MVU spējīgus vides problēmas pārvērst par iespējām**
	Jauns virsmas mikroapstrādes process keramikas nozarē, kas samazina ietekmi uz vidi, Itālija
	Tīmekļa vietne: http://www.fondovalle.it
	Ekoloģijas nodokļa reforma, Igaunija
	Tīmekļa vietne: www.fin.ee
	EDM – elektroniskā datu vadība vides un atkritumu vadībā, Austrija
	Tīmekļa vietne: www.lebensministerium.at
10. princips	**Rosināt un atbalstīt MVU, lai tie izmanto tirgus izaugsmes priekšrocības**
	Gadatirgus tīmeklī, Polija
	Tīmekļa vietne: www.euroinfo.org.pl
	Pipe – sākotnējais plāns ārvalstu tirgu popularizēšanai, Spānija
	Tīmekļa vietne: www.portalpipe.com
	Sprint – apvienojamies, lai konkurētu pasaules tirgos, Itālija
	Tīmekļa vietne: www.sprint-er.it